

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Controversiarum Inter Principes Cathedras Divi Thomæ
Doctoris Angelici, Et Scoti Doctoris Svbtilis**

Stümmel, Friedrich

Coloniæ Agrippinæ, 1680

Approbatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84332)

APPROBATIO

Admodum Reverendi, Eximii & Magnifici Domini, D. IOANNIS LAYMANN, SS. Theol. Doctoris, Reverendissimi ac Celsissimi Principis Fuldensis Consiliarii, nec non in Spiritualibus Vicarii Generalis, Ecclesia Collegiata in Rastorff Praepositi, &c.

Itaeius Opus, cui Titulus: Controversiarum inter D. Thomam & Doctorem subtilem, &c. PRIMUM & PERENNE MOBILE, ab admodum Reverendo & Eximio Patre Friderico Stumelio Ordinis Fratrum Minorum Recollectorum, SS. Theologiae Lectore Iubilato, nec non Provinciae S. Elisabethae Ex-Provinciali elaboratum infrascriptus pervolvit, in quo Author Doctoris Subtilis doctrinam, praecipue eam de Distinctione formali ex natura rei, captu alias perdifficilem, pro ingenii sui subtilitate & dexteritate non solum dilucide & enucleate pro- & ex-ponit; sed & tanquam iustus Aemulator five zelator Paternarum traditionum, eandem contra adversarios validissimis rationum monumentis, nec non Oecumenicorum Conciliorum ac SS. Patrum auctoritatibus & testimoniis perinde erudite, ac solide propugnat, firmat ac roborat. Cum nihil in eo, quod Orthodoxae & Catholicae fidei, ac bonis moribus officiat, aut repugnet; quin potius eam repperim doctrinam, quae fidei Mysteriis, praesertim Mysterio SS. Trinitatis explicando percongrua, scholis vero cum Theologicis, tum etiam Philosophicis, licet contraria opinione imbutis, pro maiori ingeniorum lumine & acumine, apprimè utilis meritò habeatur; idcirco illud pro bono communi reip. literariae luce publicè dignissimum censeo.

Datum Fuldæ 5. Ianuarii 1680.

IOANNES LAYMANN SS. Theol. Doctor, Vicarius in
Spiritualibus Generalis, Praepositus in Rastorff. m. pp.

FR. BARTHOLOMÆVS d'ASTROI SS. Theol. Lector iubilatus, Alma Provinciae Flandriae Fratrum Min. Recollect. Ex-Provincialis; & super Provincias Germano-Belgicas, ceterasque annexas Commissarius Generalis, Reverendo admodum Patri Fratri FRIDERICO STUMELIO Ordinis Min. Recollect. SS. Theolog. Lectori Iubilato, nec non Provinciae Thuringiae S. Elisabethae Patri perpetuo salutem in Domino. Quandoquidem Reverenda admodum ac Eruditissima Paternitas Vestra prae manibus habeat opera quadam Theologica doctiorum Theologorum iudicio ac calculo comprobata: Hinc in illorum editionem typographicam (ubi & quando Reverentiae Vestrae commodum videbitur) renore praesentium consentio, servatâ formâ à sacrosancto Concilio Tridentino praescriptâ. Quam in fidei salutis obedientiae meritum adjungo.

Datum Leodij die 23. Martii 1679.

(L.S.)

FR. BARTHOLOMÆVS d'ASTROI
Commissarius Generalis qui supra.

Fr. PE-

FR. PETRVS Hoff Ordinis Fratrum Minorum Recollectorum per Provinciam Thuringiæ S. Elisabethæ Minister & Servus, Admodum Reverendo P. F. Friderico Stumelio, SS. Theologiæ Lectori Jubilato, ejusdemque Provinciæ Patri perpetuo, salutem in Domino. Et si ad approbandum Opus, cui titulus *Primum & Perenne Mobile, &c.* jam tum pro prælo, & propugnanda Scoti doctrina, à Theologis plurimum laudatum; satis mihi fuisset auctoritas Auctoris, cujus nimirum eruditio & doctrinæ soliditas, tum ex publicis, cum etiam privatis experientiarum argumentis apud omnes in aprico sit; speciali tamen titulo illud imprimendi Paternitati tuæ facultatem cum obedientiæ salutaris merito adjudico, quod post resurrectionem Provinciæ nostræ ab VRBANO VIII. anno 1637. factam, ex primis filiis in ea professis omnium primus anno 1649. capitulariter à Reverendissimo P. PETRO MARCHANTIO Commissario Generali &c. institutus Lector deinceps per octodecim annorum decursum Religiosam illius Juventutem tali cum fructu & labore indefesso erudieris, ut ex ea diversos, in diversis Comitibus Provincialibus Viros, Cathedris regendis idoneos, aliosque præclaros filios genereris. Insuper cum omnium primus in dicta Provinciâ inventus fueris, qui doctissimis suis scriptis Seraphicum Ordinem nostrum & Provinciâ exornet, Scoti doctrinam ejusque scholam illustret, & aliis junioribus ad hujusmodi studium laudatissimum exemplo suo animos adiciat, non solum Admodum Reverendæ Paternitatis tuæ Opus Theologicum dictâ facultate nostrâ dignissimum judico; sed & summopere desidero, ut cito in lucis usuram prodeat; servatis tamen Concilii Tridentini & Ordinis nostri Constitutionibus. In hujus rei fidem has manu nostrâ scriptas, officiique sigillo munitas dedimus Lymphurgi ad Lahnam 12. Januarii 1688.

(Loco
Sigilli)

FR. PETRVS Hoff / qui supra;

TOMOS, seu Opus dictum Primum & Perenne Mobile de Simplicitate Dei, ab Admodum Reverendo P. Friderico Stumelio Ordinis Fratrum Min. Recoll. SS. Theologiæ Lectore Jubilato, nec non Provinciæ Thuringiæ S. Elisabethæ Patre perpetuo, eruditione præcipuâ conscriptum perlegi, nihilque in eo bonis moribus aut Orthodoxæ fidei adversum; verum distinctionem formalem Scoticam velut divinis Mysteriis intelligendis & explicandis congruentissimam, subtiliter ac solide, tum efficacissimarum rationum energiam, tum irrefragabilem auctoritatum pondere assertam, probatam, ac contrâ obrectatores defensatam inveni; quare lucubrationes has doctissimas, non modo scholæ Doctoris Subtilis, sed omnibus quoque Theologis utilissimas, luce publicâ dignissimas censeo.

Datum Lymphurgi 7. Octobris 1678.

FR. BERNARDINUS Quadbach Provinciæ
Thuring. SS. Theologiæ Lector jubilatus

INfrascriptus testor Opus hoc, cui Titulus: *Primum & Perenne Mobile, &c.* à Reverendo admodum P. Friderico Stumelio SS. Theologiæ Lectore Jubilato, & Provinciæ Thuringiæ Patre perpetuo elaboratum, à me esse perlectum, adeoque non esse observatum in eo quidquam à fide vel piis moribus alienum, ullivè censuræ obnoxium, ut ex omni parte publicâ luce, manibusque Doctorum Subtilis & Angelicæ scholæ dignissimū judicem; non enim solum (quod multi) quæstiones scholasticas de Dei Simplicitate, formaliter in divinis distinctione, omnes suo ambitu comprehendit, sed præterea ad instar Primi Mobilis, quod secū rapit reliquos cœli orbes molesteque eorum librat, volvit, vibrat, suisque fibris suspensos ponderat, ita altissimas quasvis Theologiæ difficultates secum ingenioso cōplexu rapit, pervadit, incingit, eaque perspicuitate, (quod omnino fecere pauci) illam Scoti distinctionem in divinis, nec non ea subtilitate discutit, ea profunditate ex ipsis objectorum rimis egerit, ea dexteritate inter ipsa Deitatis lumina absorptam extundit, humanoque assensui tam propinque scintillantem ostendit, eo iudicio suis etiam osoribus amabilem reddit, eoque auctoritatum præpondio apud eosdem stabilit, ut SCOTI Adversarios, nisi diem negare velint, suæ scholæ profelytos efficiat; ea denique eam SCOTO consonantiâ totum Opus ad umbilicū redigit, ut nec numerus desit in condita turba, nec detrahat soliditati subtilitas, aut profunditati faciat injuriam perspicuitas, vel auctoritati denique contradicat auctoritas, quod non tam animo meo, quam ingenuæ veritati dictum existimabit à me testimonium, quisquis ingenue ingeniosus, & ingeniosè ingenuus positam in eo volutando operam volet. Ita censeo hac die 10. Decembris anno 1678.

FR. ERNESTVS Dpfferman / Provinciæ
Thuringiæ SS. Theologiæ Lector jubilatus.

LEgi praesens Opus, à Reverendo Admodum Patre FRIDERICO STVMELIO Ordinis Fratrum Min. Recoll. Provinciae Thuringiae Patre perpetuo, nec non SS. Theologiae Lectore Jubilato concinnatum, & omnibus numeris absolutum: in quo Auctor Controversias inter Principes Scholarum Cathedras Doctoris Angelici & Subtilis, jam à seculis ardentissime motas, tam solide figit, ac validissimo rationum pondere firmat sistitque, ut Mobile per inconcussas rationes fixum, jure meritissimo valeat appellari, nempe totum in eo se figit Auctor, ut concatenatis SS. Patrum sententiis Scotum ab ictibus telisque adversantium tueatur, & expugnet impugnantes, sanctissimam Doctoris Subtilis de distinctione formali ex natura rei in Divinis doctrinam, ac concludat adversus eos, qui hoc in puncto Subtilem immodestiori censurâ perstringunt. Porro hoc ipsum toto Opere praestat Auctor enucleatè adeo & nervose, ut domesticos in Schola subtili discipulos acuat magis; extraneos verò subtilissimo rationum motu etiam volentes rapiat ad assensum, quapropter Opus multa eruditione refertum, auctoritate SS. Patrum firmatum, nec non sacrorum Conciliorum sanctionibus validissime suffultum, omnino praealo subiiciendum censeo.

Dabam Fuldae 11. Aprilis 1679.

Fr. MARTINVS SNEPS/ SS. Theol.
Lector Jubilatus,

